

**UCHWAŁA NR XXXVI/274/2021
RADY MIEJSKIEJ W GOLCZEWIE
z dnia 29 grudnia 2021 r.**

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz.1372, poz. 1834), art.110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, z późn. zm.) oraz art.6 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249) Rada Miejska w Golczewie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Golczewa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Grzegorz Chłopek

Załącznik do uchwały Nr XXXVI/274/2021
Rady Miejskiej w Golczewie
z dnia 29 grudnia 2021 r.

***GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
oraz OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W
RODZINIE na lata 2022 – 2026***

Wstęp

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18, art. 47, art. 48 i art. 71 wskazuje, że instytucja rodziny, definiowana w systemie praw człowieka jako „naturalna i podstawowa komórka społeczeństwa” (art. 16 ust. 3 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka) jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej.

Jeszcze do niedawna przemoc domowa była zjawiskiem, którego występowanie łączono tylko z rodzinami dysfunkcyjnymi, borykającymi się z problemami wychowawczymi. W istocie może zdarzyć się w różnych rodzinach niezależnie od ich statusu społecznego. We współczesnym świecie zjawisko przemocy jest powszechne. Przemoc stosowana jest wobec współmałżonków, partnerów, dzieci, a nawet osób starszych i niepełnosprawnych. Jest formą sprawowania władzy i kontroli nad rodziną. Pomimo tego, że przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, to jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrz rodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi. Przemoc domowa może być skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zmierzającego do zmniejszenia skali zjawiska przemocy oraz pogłębiania społecznej świadomości tworzy się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026, zwany dalej „Programem”.

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie stanowi narzędzie do przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym. Program realizuje się głównie poprzez profilaktykę i edukację społeczną, ochronę i pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie, oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie, ale także poprzez podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W strukturze organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie utworzono Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie w składzie dziewięcioosobowym, który świadczy pomoc na rzecz rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”. W skład członków zespołu wchodzi przedstawiciele pomocy społecznej, oświaty, służby zdrowia, zespołu kuratorskiego, policji oraz organizacji pozarządowej.

I. Przemoc w rodzinie jako zjawisko społeczne

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

- 1) jest intencjonalna – działania osoby stosującej przemoc w rodzinie są zamierzone i celowe, ukierunkowane na kontrolowanie i podporządkowanie drugiego człowieka;
- 2) występuje dysproporcja sił – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą; osoba doświadczająca przemocy jest słabsza, a osoba stosująca przemoc silniejsza;
- 3) narusza prawa i dobra osobiste – osoba stosująca przemoc wykorzystuje swoją przewagę, narusza prawa i godność człowieka (członka rodziny);

4) powoduje cierpienia i szkody – osoby dotknięte przemocą w rodzinie doznają bardzo bolesnych szkód psychicznych i fizycznych.

Przemoc w rodzinie przyczynia się do dezorganizacji funkcjonowania rodziny, łamania norm moralnych, prawnych, tragicznych skutków psychologicznych oraz w skrajnych przypadkach do poważnych uszkodzeń ciała bądź zabójstw. Przemoc ze strony najbliższych osób jest doświadczeniem traumatycznym, upokarzającym, wywołującym cierpienie, rodzącym nienawiść i pragnienie odwetu, okaleczającym psychikę.

Wyróżnia się następujące formy przemocy:

- 1) przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie jej życia;
- 2) przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu;
- 3) przemoc seksualna – to różne zachowania seksualne, w tym wymuszanie pożycia seksualnego, zmuszanie do prostytucji;
- 4) przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie;
- 5) zaniedbanie – to ciągłe niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Osoby dotknięte przemocą w rodzinie często doświadczają kilku form jednocześnie, przemoc ta może prowadzić nie tylko do uszkodzeń ciała, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki osoba doznająca przemocy postrzega samą siebie, „sprawcę” oraz innych ludzi. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym, zazwyczaj ma ona charakter długotrwały, cykliczny i charakteryzuje się powtarzającymi fazami, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy:

- 1) Faza narastania napięcia – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury.
- 2) Faza ostrej przemocy – w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Osoba stosująca przemoc staje się gwałtowna, wpada w szał, wszystko w niej wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu.
- 3) Faza miodowego miesiąca – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę. Jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przeprosinom często towarzyszą łzy i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać sprawcy „drugą szansę”. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza.

II. Założenia ogólne

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2022 - 2026 określa zadania własne gminy wynikające z:

- 1) ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 2) ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 3) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 4) ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
- 5) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 6) ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- 7) ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny;

- 8) ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego;
- 9) ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- 10) ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 11) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do obowiązków gminy należy w szczególności:

- 1) tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 3) opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 4) prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

III. Adresaci programu

Program adresowany jest do mieszkańców Gminy Golczewo.

IV. Pomoc w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie gminy Golczewo.

Na terenie gminy Golczewo funkcjonują podmioty, które przeciwdziałają przemocy i pomagają ofiarom. Należą do nich w szczególności:

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie;
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 3) Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Stanominie;
- 4) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Golczewie;
- 5) Punkt Przyjmowania Interesantów w Golczewie Komendy Powiatowej Policji w Kamieniu Pomorskim;
- 6) szkoły działające na terenie gminy.

V. Współpraca

Przewiduje się, że współpracę będą podejmowali inni przedstawiciele instytucji zajmujący się zawodowo pomocą, głównie:

- 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim;
- 2) Sąd Rejonowy w Kamieniu Pomorskim;
- 3) Zespół Służby Kuratorskiej;
- 4) lekarze i pielęgniarki;
- 5) pracownicy Urzędu Miejskiego w Golczewie;
- 6) organizacje pozarządowe.

VI. Założenia do Programu

1. Cel główny Programu:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy;
- 3) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc.

2. Cel pośredni Programu:

- 1) edukacja społeczna i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Golczewo;
- 2) podnoszenie i doskonalenie wiedzy i umiejętności służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej;

3) spadek liczby sprawców przemocy a także rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie;

4) spadek liczby osób dotkniętych przemocą zgłaszających się o pomoc do placówek służby zdrowia, pomocy społecznej, Policji, punktu konsultacyjnego.

3. Strategie i metody działania:

Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii dla osób doznających przemocy w rodzinie.

VII. Podstawowe działania zadania do realizacji

Lp	TEMATY	ZADANIA	TERMIN	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ
<i>Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie</i>				
I.	<i>Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez</i>	<ul style="list-style-type: none"> - podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku, - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, - inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, - opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach, - rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, - monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin w których dochodzi do przemocy, - prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań 	2022-2026	Zespół Interdyscyplinarny
II.	<i>Realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz pracy ze sprawcą</i>	<ul style="list-style-type: none"> - kierowanie do psychologa ofiar oraz sprawców przemocy, działającego w ramach punktu konsultacyjnego, - współpraca z instytucjami 	2022-2026	Zespół Interdyscyplinarny OPS Policja GKRPA

	<i>przemocy.</i>	<p>prowadzącymi hostele, domy samotnej matki,</p> <ul style="list-style-type: none"> - określenie sposobu rozwiązania problemów związanych z przemocą, dotyczących indywidualnych środowisk, - kierowanie na grupy wsparcia ofiar oraz sprawców przemocy inicjowane przez psycholog 		
III	<i>Podwyższenie umiejętności kadry podmiotów lokalnych.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - systematyczne podnoszenie wiedzy i kwalifikacji przedstawicieli różnych grup zawodowych tj. pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, dzielnicowych w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej 	2022-2026	<p>Kierownik OPS Zespół Interdyscyplinarny GKRPA Policja Służba Zdrowia</p>
<i>Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie</i>				
IV	<i>Przygotowanie i udostępnianie broszur i ulotek informacyjnych o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczenia przemocy w rodzinie</i>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności, - dostarczenie informacji społeczeństwu o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie, - umieszczenie powyższych informacji na stronie internetowej Urzędu Miejskiego 	2022-2026	<p>Zespół Interdyscyplinarny GKRPA OPS</p>
V	<i>Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją</i>	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenia zajęć informacyjno – edukacyjnych, - wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjającym zachowaniom nie agresywnym. 	2022-2026	<p>Zespół Interdyscyplinarny GKRPA Szkoły</p>

VII. Realizatorzy Koordynatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie przy współpracy z:

- 1) Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 2) szkołami;
- 3) Policją;
- 4) Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej.

VIII. Finansowanie

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026 są środki finansowe z budżetu Gminy Golczewo, obowiązujące w danym roku.

IX. Zakładane efekty realizacji Programu

Zakładanym efektem Programu jest zbudowanie zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, co ma doprowadzić do ograniczenia skali zjawiska przemocy. Trwały efekt można uzyskać jedynie przez zmianę świadomości społecznej w zakresie przemocy domowej oraz wzrost społecznej wrażliwości i zaangażowania na działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy.

Bardzo ważnym elementem programu jest edukacja w szkołach, zwiększanie wiedzy dzieci i rodziców na temat zjawiska przemocy, co może doprowadzić do trwałych zmian postaw społeczeństwa wobec tego problemu.

X. Monitoring, ewaluacja, sprawozdawczość programu

1. Monitoring Programu będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach Programu od podmiotów zaangażowanych w realizację, przez koordynatora programu: Ośrodek Pomocy Społecznej, w celu ocenienia czy program osiąga założone cele.
2. Na ostatnim posiedzeniu w każdym roku Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie dokonuje monitoringu Programu pod kątem jego realizacji.

Uzasadnienie

1. Konieczność podjęcia uchwały.

W myśl ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na organy władzy i administracji państwowej oraz samorządu terytorialnego nakłada się obowiązek uchwalenia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie”.

2. Stan aktualny przedmiotu unormowania.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026 na terenie Gminy Golczewo uchwalany jest przez Radę Miejską w Golczewie i określa lokalną strategię w zakresie efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz minimalizowania szkód społecznych i indywidualnych wynikających ze stosowania przemocy.

3. Skutki finansowe, gospodarcze i społeczne.

Program tworzy się w celu efektywnego przeciwdziałania przemocy, zmierzającego do zmniejszenia skali tego zjawiska oraz zwiększenia świadomości społeczeństwa. Przyjęcie uchwały i realizacja programu ma na celu zmniejszenie rozmiaru występującej przemocy, która narusza podstawowe prawa człowieka między innymi do życia, zdrowia oraz poszanowania godności osobistej. Szczególnej uwadze poddać należy problem przemocy wśród dzieci i młodzieży, w tym celu niezbędne jest wdrażanie programów profilaktycznych. Wspomniane programy profilaktyczne winny być dedykowane także do osób dorosłych.

4. Źródła finansowania.

Budżet Gminy Golczewo.

5. Wynik prowadzonych konsultacji i dyskusji w sprawie stanowiącej przedmiot unormowania

Konsultacji nie przeprowadzono - nie są wymagane.

